

Критерії підбору автентичних матеріалів для використання на уроках англійської мови у старших класах закладів загальної середньої освіти

У сучасному освітньому просторі використання автентичних матеріалів є важливим компонентом навчання англійської мови. Такі матеріали допомагають занурити учнів у реальне мовне середовище, сприяючи розвитку їхньої комунікативної компетентності. Необхідність проведення відповідного добору автентичних ресурсів постає важливим завданням для вчителя, оскільки він повинен враховувати рівень знань своїх вихованців, їхні інтереси та освітні потреби (Гудима та Слодиницька, 2023, с. 107; Gilmore, 2007, с. 98).

Слово “автентичний” у перекладі з грецької *authenticos* має значення “справжній, оригінальний”. Прикметно, що у контексті вивчення іноземної мови у наукових студіях до тепер відсутнє єдине конвенційне визначення поняття “автентичні матеріали”, а тому воно трактується дослідниками по-різному (Гулієва Д., Івлєва К., Рейда О., Романюк Л., Русановська Т., Тарнопольський О.). Загалом під автентичними матеріалами розуміють тексти, аудіо- та відеоматеріали, створені носіями мови для реального спілкування, а не спеціально розроблені для навчальних цілей (Гудима та Слодиницька, 2023, с. 107; Mishan, 2005, с. 26; Sabio, 2009, с. 56).

Як правило, такі матеріали відібрані з оригінальних джерел, з характерними для мови, яка вивчається, лексичним наповненням та граматичними формами, котрі відображають особливості культури, національного колориту того чи того народу і можуть бути використані вчителем на занятті. До таких матеріалів належать пісні, фільми, газетні статті, відеоблоги, подкасти, рекламні оголошення тощо. Відзначимо, що насправді вони є досить помічними, оскільки містять природні мовні конструкції, відображають реальні життєві ситуації, сприяють як вдосконаленню навичок читання, слухання, говоріння й письма, так і соціокультурній інтеграції учнів. Оприлюднені результати дослідження означеного питання підтверджують, що автентичні матеріали зараджують підвищенню мотивації та зануренню учнів у природне мовне середовище (Mishan, 2005).

Аналіз низки опрацьованих теоретичних джерел дозволяє констатувати, що до відбору автентичних матеріалів з метою їх подальшого використання на уроці англійської мови необхідно підходити виважено. Першою чергою, варто зважати на самих учасників навчального процесу, їхній рівень підготовленості, інтереси, наявність вмотивованості. І це зрозуміло, оскільки знання про захоплення та вподобання школярів певної вікової категорії допоможуть під час вибору фільмів, пісень, друкованого матеріалу та інших ресурсів. Важливо не перевантажувати учнів таким матеріалом і для початку обирати телевізійні програми, фільми, пісні чи тексти, складність яких для сприйняття є досить

помірною, і які можна опрацювати порівняно швидко як у класі, так і самостійно.

На переконання Гудими Г. й Слодиницької Ю, для того, щоб автентичний матеріал застосовувався ефективно, викладач має навчитися відбирати й пристосувати його відповідно до цілей навчання (Гудима та Слодиницька, 2023, с. 109).

Тому питання критеріїв відбору автентичних матеріалів є актуальним. Незаперечною вважаємо думку окремих дослідників (Грицик Н., Гудима Г., Наталин В., Романюк Л., Русановська Т., Слодиницька Ю.) щодо важливості врахування вимог автентичності матеріалу для використання на заняттях з англійської мови (*відображення реальних ситуацій комунікації, природні мовні звороти, сталі вирази та граматичні конструкції, характерні для носіїв мови*), а надто – його відповідності певним критеріям, основними з-поміж яких названо культурну адаптованість (*уникнення матеріалів, що можуть бути складними для розуміння через культурні відмінності*), функціональність (*орієнтація на самостійне використання в комунікативних ситуаціях, різні теми та жанри матеріалів, їх змістова значущість*), дидактичну (*можливість інтеграції матеріалу в навчальний процес, їх прийнятність для обговорення, аналізу, виконання граматичних або лексичних вправ*) та пізнавальну цінність матеріалу, відповідність рівню володіння англійською мовою учнів, а ще різноманітність форматів (*тексти, аудіо, відео, інтерактивні ресурси*) (Гудима та Слодиницька 2023, с. 109; Наталин, 1999, с. 51).

Отже, ретельний відбір автентичних матеріалів згідно з визнаними критеріями і використання їх як засобу розвитку складових іноземномовної комунікативної компетенції на уроках англійської мови дозволяє підвищити ефективність навчання, розвинути комунікативні навички учнів, активізувати пізнавальну діяльність, підвищити роль самостійної роботи та сприяти їхній соціокультурній інтеграції.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розроблення методичних рекомендацій щодо оптимального використання таких матеріалів у навчальному процесі.

Література

- Гудима, Г. Б. та Слодиницька, Ю. Р. (2023). Використання автентичних матеріалів на заняттях з англійської мови у закладах вищої освіти. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім “Гельветика”. Т. 1, вип. 27, 106–110.
- Наталин, В. П. (1999). Критерій змістовної автентичності навчального тексту. *Іноземні мови в школі*, 2, 50–52.
- Gilmore, A. (2007). Authentic materials and authenticity in foreign language learning. *Language Teaching*, 40(2), 97–118.
- Mishan, F. (2005). *Designing authenticity into language learning materials*. Portland, OR, USA Intellect Books.
- Sabio, R. (2009). Choosing online materials. *English Teaching Professional*, 65, 56–58.

Inna Dobrodomova

Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

Criteria for Selecting Authentic Materials for Use in English Lessons in Senior Grades of Secondary Education Institutions

The article deals with the issue of interpreting the concept of “authentic materials”. The types of authentic materials with linguistic, cultural and everyday significance are outlined. The high informative level authentic materials is explained. The criteria for selecting authentic materials for teaching high school students are identified.

Key words: *authentic materials, texts, audio and video materials, native speaker, linguistic environment, criteria, semantic structure, foreign language learning.*

Доня В. А.

Запорізький національний університет

Науковий керівник – канд. пед. наук, доц. Горлач В. В.

<https://doi.org/10.33989/pnpu.791.c3295>

Професійна підготовка перекладачів польської мови у вітчизняних вищих навчальних закладах

Сучасна система вищої освіти, визначаючи напрями підготовки студентів та розробляючи освітні програми, орієнтується, перш за все, на потреби ринку праці, що слугує основним критерієм її ефективності та успішності. Розвиток вищої освіти передбачає взаємодію двох ключових суб'єктів – роботодавців та закладів вищої освіти, діяльність яких має бути спрямована на підготовку висококваліфікованих спеціалістів.

У сучасному світі переклад є однією з найбільш популярніших галузей, що користується попитом на ринку праці. Н. В. Зінукова (2014) зазначає, що, за оцінками фахівців, первинний етап активного розвитку перекладацької галузі відбувався у Сполучених Штатах Америки. Водночас сучасні трансформації глобального економічного середовища сприяли посиленню ролі Європи, що пояснюється її статусом перспективного багатомовного ринку. Подібні тенденції простежуються і в Азії, де спостерігається динамічне зростання перекладацького сектора.

Для міжкультурної комунікації переклад є одним із найпоширеніших способів взаємодії. У рамках міжкультурної комунікації він представляє собою опосередковане міжкультурне спілкування, у результаті якого утворюються тексти, які у структурному, змістовному та функціональному плані могли б стати повноцінною заміною тексту-оригіналу.

Перекладач виступає посередником між культурами, здійснюючи не лише мовну, а й концептуальну адаптацію тексту. Його завдання полягає в тому, щоб не просто передати інформацію, а й забезпечити її правильне розуміння з урахуванням культурних особливостей реципієнтів. Це зумовлює необхідність комплексної професійної підготовки, яка включає не лише досконале володіння двома або більше мовами, а й глибокі знання в галузі соціокультурних традицій, історії, політики та ментальних особливостей відповідних етносів.

У сучасному світі вивчення іноземних мов є необхідною частиною життя кожної людини. На це впливає, перш за все, глобалізація, яка призводить до